

Regeringen
Utbildningsdepartementet

Juridiska avdelningen
Barbro Molander
YTTRANDE

2004-11-25
Reg.nr 13-3720-04

Registerkontroll inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg (Ds 2004:42)

Högskoleverket tillstyrker promemorians förslag att även andra personer som arbetar i förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg än de som är anställda där skall registerkontrolleras. Verket vill dock peka på de komplikationer som kan uppstå för både högskola och student när lärarstudenter skall registerkontrolleras först när de skall påbörja de i lärarutbildningen obligatoriska verksamhetsförlagda delarna i utbildningen.

Skälet till att krav på registerkontroll inte infördes för sökande till lärarutbildningen var att det inte är givet att alla personer som genomgår en lärarutbildning kommer att arbeta med barn (jfr prop. 1999/2000:135).

Som utredaren har påpekat så måste lärarstudenten dock alltid göra den verksamhetsförlagda delen i lärarutbildningen för att kunna få ut en lärarexamen. Inom AOU - allmänt utbildningsområde - skall studenterna förvärva allmän lärarkunskap och den är gemensam för alla lärarkategorier inom förskola och skola. Detta innebär att samtliga lärarstudenter kommer att genomgå verksamhetsförlagda delar i utbildningen och alltså vistas bland barn ute i förskolor och skolor. De verksamhetsförlagda delarna finns i regel insprängda i kurserna under hela utbildningstiden och kan alltså ingå i ett stort antal kurser. Detta innebär att en student under utbildningstiden kan komma att fullgöra verksamhetsförlagd utbildning hos flera olika huvudmän under kortare eller längre perioder.

Enligt utredarens förslag skall studenterna visa upp ett registerutdrag för verksamhetens huvudman inför de verksamhetsförlagda delarna i utbildningen. Huvudmannen kan då, om registerutdraget visar brottslighet, vägra att ta emot studenten med hänvisning till barnens säkerhet. Högskolan har samtidigt en skyldighet att se till att studenten får delta i denna kurs som ju ingår i det utbildningsprogram han eller hon är antagen till. Det troliga är att andra huvudmän inte heller vill ta emot studenten i sin verksamhet. Då uppstår en situation där högskolan förgäves försöker uppfylla sina åtaganden enligt den fastställda utbildningsplanen. Detta får naturligtvis konsekvenser för både studenten och högskolan. Studenten är inte behörig till de kurser i utbildningen som ev. ställer krav på avslutad verksamhetsförlagd utbildning för tillträde till

kursen och kan inte heller få ut sin lärarexamen. Högskolan kan inte uppfylla det som utlovats vid antagningen och i utbildningsplanen.

Informationen till sökande och studenter, att studenten måste visa upp ett registerutdrag inför de verksamhetsförlagda delarna i utbildningen, är därför mycket viktig. En fråga som kan ställas är om det från rättssäkerhetssynpunkt är tillräckligt med sådan information eller om det redan vid antagningstillfället bör krävas att högskolan gör något slags förbehåll att högskolan inte kan garantera verksamhetsförlagd utbildning för studenten om registerutdraget visar uppgifter om grova brott. Dessa komplikationer bör kunna undvikas om registerkontroll äger rum redan vid antagningen av sökande till lärarutbildningen.

Beslut att avge detta yttrande har fattats av universitetskanslern efter föredragning av verksjuristen Barbro Molander i närvaro av kanslichefen Lennart Ståhle och chefsjuristen Annica Lindblom. I ärendets handläggning har även deltagit utredaren Eva Åström.

Sigbrit Franke

Barbro Molander